

APSTIPRINĀTS

ar Balvu novada Domes
2018.gada 25.janvāra
lēmumu (sēdes prot. Nr. , .§)

BALVU NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2018. - 2024.GADAM

I STRATĒGISKĀ DAĻA

PASŪTĪTĀJS: BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA

IZPILDĪTĀJS: PIEGĀDĀTĀJU APVIENĪBA SIA "KONSPORTS" UN SIA "REĢIONĀLIE PROJEKTI"

SATURS

Terminu skaidrojumi.....	3
Ievads.....	4
1 Balvu novada īss raksturojums	7
2 Ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi	14
3 Vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	16
3.1 Prioritātes	16
3.2 Rīcības virzieni un uzdevumi.....	17
4 Saskaņotība un pēctecība	19
4.1 Atbilstība vidēja termiņa nacionāla līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentam	19
4.1.1 Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam	19
4.2 Atbilstība vidēja termiņa reģionāla līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentam	20
4.2.1 Latgales programma 2010.-2017.gadam.....	20
4.3 Atbilstība vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem	22
5 Balvu novada logo un moto priekšlikums.....	25

TERMINU SKAIDROJUMI

Attīstības programma – vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums vietējās pašvaldības attīstības stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai¹.

Investīciju plāns – attīstības programmas sastāvdaļa, kas ietver konkrētu investīciju projektu kopumu attīstības programmā noteikto uzdevumu īstenošanai.

Prioritāte – teritorijas attīstības vispārējā aktualitāte, kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm.

Rīcības plāns – attīstības programmas sastāvdaļa, kas ietver konkrētu pasākumu kopumu attīstības programmā noteikto uzdevumu īstenošanai.

Rīcības virzieni – konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai.

Teritorijas marketinga stratēģija – nozīmē gudru teritorijas pārvaldību un pievilcīgas vides tēla radīšanu, kuras pamatu veido produkts (novada resursi), cena (iedzīvotājiem ir nodrošināta dzīves kvalitāte un ērtības, pakalpojumi), vieta (novada pieejamība, transporta kustība) un virzīšana (komunikācijas kanālu izvēle).

Stratēģiskā daļa – attīstības programmas sadaļa, kurā definē pašvaldības vidēja termiņa prioritātes un izvirza uzdevumus to īstenošanai.

Stratēģiskais mērķis - koncentrēts politisku uzstādījumu kopums vēlamajām situācijas pārmaiņām noteiktā laika periodā, kas ir vērsts uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, un kas kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai.

Uzdevumi – iniciatīvu un rīcību kopums, kas ir izvirzīti noteikto rīcības virzienu sasniegšanai. Tie ir skaidri definēti, izmērāmi un pārbaudāmi.

Vīzija – lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus parāda teritorijas unikālās vērtības.

Zaļais publiskais iepirkums - process, kura ietvaros pašvaldības iestādes cenšas iepirkt preces un pakalpojumus ar iespējami mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā dzīves cikla izmaksas produktiem vai pakalpojumiem ar vienādu primāro funkciju, ar kura palīdzību iespējams samazināt ietekmi uz vidi, veicināt sociālus uzlabojumus un panākt ietaupījumu budžetā.

¹ LR likums „Teritorijas attīstības plānošanas likums”, 13.10.2011.

IEVADS

Balvu novada Attīstības programma ir pašvaldības vidēja termiņa plānošanas dokuments 2018.-2024.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai.

Attīstības programmas loma ir:

- apzināt un novērtēt pašvaldības rīcībā esošos resursus (dabas resursi, infrastruktūra, cilvēkresursi), piedāvājot skaidru redzējumu un risinājumus to efektīvākai izmantošanai;
- mērķtiecīgi plānot rīcības un investīcijas (t.sk. pamats pašvaldības budžeta plānošanai);
- sekmēt visa veida investīciju piesaisti (t.sk. pamats valsts atbalsta plānošanai ārvalstu un vietējo privāto investīciju piesaistei);
- sekmēt teritorijas atpazīstamību.

Attīstības programmas izstrāde uzsākta pamatojoties uz Balvu novada domes 2016.gada 14.jūlija sēdes lēmumu "Par darba uzdevuma precizēšanu Balvu novada attīstības programmas 2018.-2024.gadam izstrādei" (prot. Nr.10, 23.§) un Darba uzdevumu Balvu novada attīstības programmas 2018.-2024.gadam izstrādei.

Attīstības programmas izstrāde veikta, pamatojoties uz Latvijas Republikas likuma "Par pašvaldībām" 14.panta otrās daļas 1.punktu, Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6.panta ceturto daļu, Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5.panta pirmās daļas 3.punkts; 12.panta pirmā daļa, 14.10.2014. Ministru kabineta noteikumiem Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem".

Attīstības programma sagatavota, ņemot vērā sekojošus vidēja termiņa plānošanas dokumentus, kā arī informācijas un datu ieguves avotus:

- valsts līmeņa vidēja termiņa plānošanas dokuments:
  - Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam (NAP2020);
- reģionāla līmeņa plānošanas dokumentus:
  - Latgales programma 2010.-2017.gadam;
- vietēja līmeņa plānošanas dokumentus:
  - Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam;
  - Balvu novada teritorijas plānojums 2012.-2023.gadam;
  - Balvu novada pašvaldības aģentūras "SAN-TEX" vidēja termiņa darbības un attīstības stratēģija 2017.-2019.gadam;
  - Balvu pilsētas ielu satiksmes drošības programma 2010.-2025.gadam (aktualizēta 09.06.2016.);
  - Balvu novada ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns 2014.-2020.gadam;
  - Balvu novada jaunatnes politikas attīstības stratēģija 2014.-2020.gadam;
  - Balvu novada kultūras nozares darbības programma 2016.-2017.gadam;
  - Balvu novada sporta un atpūtas attīstības programma 2016.-2017.gadam;
  - Balvu novada pašvaldības aģentūras "Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs" darbības attīstības stratēģija 2016.-2018.gadam;
  - Balvu novada muzeja darbības un attīstības stratēģija 2017.-2022.gadam;
  - blakus esošo pašvaldību (Gulbenes, Alūksnes, Viļakas, Baltinavas, Kārsavas, Rēzeknes, Madonas, Lubānas un Rugāju novadu) vidēja termiņa plānošanas dokumentus;
- nozaru plānošanas dokumentus;

- Balvu novada pašvaldības un tās institūciju sniegtos datus (t.sk. publiskie gada pārskati, uzraudzības ziņojumi par novada plānošanas dokumentu īstenošanu, uzsākto un plānoto infrastruktūras investīciju projekti u.c.);
- Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk tekstā – CSP), Valsts reģionālās attīstības aģentūras (turpmāk tekstā – VRAA), Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk tekstā – NVA), Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk tekstā – PMLP), Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk tekstā – VID), Valsts zemes dienesta (turpmāk tekstā – VZD), SIA „Lursoft”, VSIA „Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk tekstā – LVĢMC) u.c. institūciju apkopotos datus;
- Attīstības programmas izstrādes tematiskajās darba grupās iegūto informāciju, un citu informāciju (viedokļus), kas iegūta Attīstības programmas izstrādes procesa komunikācijā ar ieinteresētajām pusēm, t.sk. iedzīvotāju aptaujas rezultāti;
- Aptauja “Balvu novada iedzīvotāju aptauja Balvu novada attīstības programmas 2018.-2024.gadam izstrādei”, aptaujas respondentu skaits – 149 (1,1 % no kopējā novada iedzīvotāju skaita).

Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma (TAPIS) ir primārā plānošanas dokumentu publicēšanas darba vide un informācijas avots, un novada attīstības programma TAPIS izstrādāta, ievērojot normatīvajā aktā par teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmu noteiktās prasības.

Attīstības programmā ietilpst:

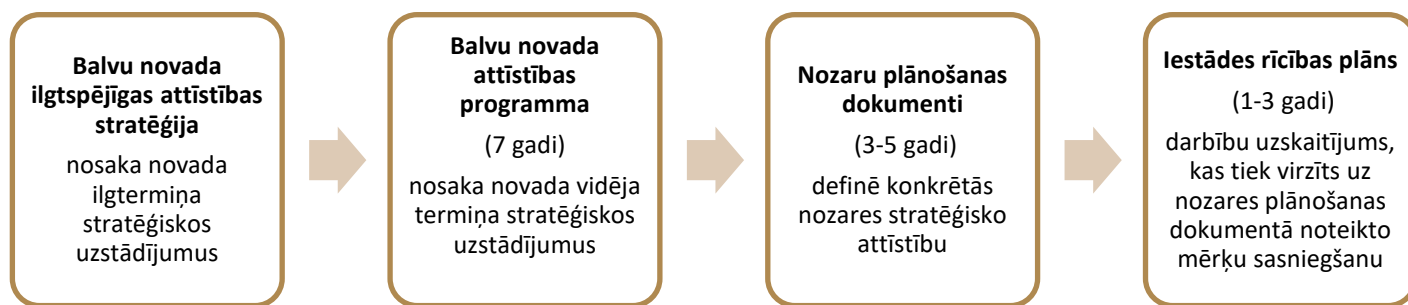
- Stratēģiskā daļa, kurā ietvertas vidēja termiņa prioritātes un rīcību virzieni;
- Rīcības plāns;
- Investīciju plāns;
- Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība, kurā noteikti rezultatīvie rādītāji un uzraudzības pārskata sniegšanas biežums un saturs.

Kā atsevišķs sējums Attīstības programmas izstrādes ietvaros sagatavots Pašreizējās situācijas raksturojums, kurā ietverts novada pašreizējās situācijas raksturojums un novērtējums.

Ar Attīstības programmas izstrādi saistītā dokumentācija un sabiedrības iesaistes pasākumi apkopoti atsevišķā sējumā Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem, kurā sniegta informācija par iedzīvotāju aptaujas, tematisko darba grupu, publiskās apspriešanas sanāksmes procesu un rezultātiem, kā arī ietverti ar Attīstības programmas izstrādi saistīti domes lēmumi.

Vides pārraudzības valsts birojs 13.12.2016. pieņēma lēmumu Nr.71 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu Balvu novada attīstības programmai 2018.-2024.gadam.

Novada nozaru stratēģijas, programmas un plāni, kas ir detalizētāki, konkrētāki un realizējami laikā, ir viens no instrumentiem novada attīstības stratēģisko mērķu un uzdevumu realizācijai.

Attēls 1-1. Balvu novada pašvaldības plānošanas dokumentu hierarhija

1 BALVU NOVADA ĪSS RAKSTUROJUMS

ĢEOGRĀFISKAIS NOVIETOJUMS

Balvu novads ir pašvaldība Latgalē, kas atrodas Latvijas ziemeļaustrumu daļā, Ziemeļlatgalē (ATTĒLS 1-1.). Novads ietilpst Latgales plānošanas reģionā un robežojas ar Gulbenes, Alūksnes, Viļakas, Baltinavas, Kārsavas, Rēzeknes, Madonas, Lubānas un Rugāju novadiem. Attālums no Latvijas galvaspilsētas Rīgas – 226 km, attālums no Latvijas – Krievijas robežpunkta “Vientuļi” – 37 km. Balvu novads ir nozīmīgs Ziemeļlatgales centrs.

ATTĒLS 1-2. BALVU NOVADA ĢEOGRĀFISKAIS NOVIETOJUMS

NOVADA TERITORIJAS PLATĪBA

Balvu novada platība ir 1045,21 km². Balvu pilsētas platība – 5,1 km² (aizņem 0,5% no novada kopējās platības).

ADMINISTRATĪVAIS CENTRS

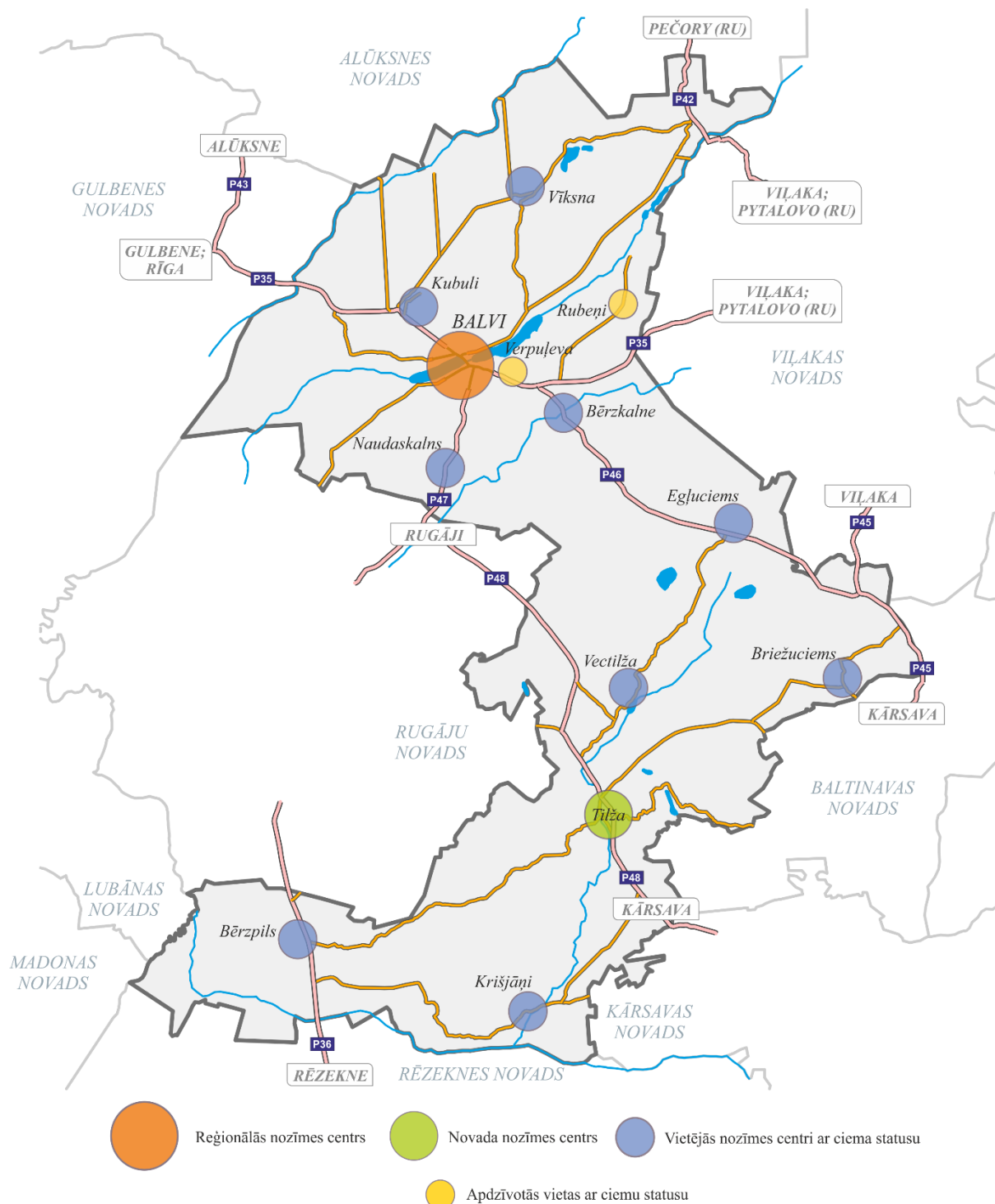
Balvu novads izveidots 2009.gada 1.jūlijā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, apvienojot Balvu pilsētu ar Balvu, Bērzkalnes, Bērzpils, Briežuciema, Krišjāņu, Kubulu, Lazdulejas, Vīksnas, Tilžas, Vectilžas un Vīksnas pagastu. Novada administratīvais centrs – Balvi.

APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA

Novada apdzīvojuma struktūru veido Balvu pilsēta (reģionālas nozīmes centrs) un ciemi – Tilža (novada nozīmes centrs), Bērzkalne, Bērzpils, Briežuciems, Egluciems, Krišjāņi, Kubuli, Naudaskalns, Vectilža un Vīksna (vietējas nozīmes centri ar ciema statusu), Rubeņi un Verpuļeva (apdzīvotas vietas ar ciema statusu)², kā arī lauku viensētas un viensētu grupas (ATTĒLS 1-3.).

² Saskaņā ar Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam

ATTĒLS 1-3. BALVU NOVADA APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA

PASTĀVĪGO IEDZĪVOTĀJU SKAITS, APDZĪVOJUMA BLĪVUMS

Uz 2017.gada 1.janvāri novadā iedzīvotāju skaits bija 13 478, no tiem Balvu pilsētā – 6915, Balvu pagastā 695, Bērzkālnes pagastā – 490, Bērzpils pagastā – 766, Briežuciema pagastā – 538, Krišjāņu pagastā – 380, Kubulu

pagastā – 1339, Lazdulejas pagastā – 282, Tilžas pagastā – 980, Vectilžas pagastā – 441 un Vīksnas pagastā – 652. Iedzīvotāju blīvums novadā ir 12,9 iedz./km².³

TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS INDEKSS 2016.gadā Balvu novadam bija -0,819, pēc ranga novads no 110 novadiem ierindojas 95.vietā.⁴

BEZDARBA LĪMENIS Balvu novadā uz 2017.gada 31.aprīli bija 12,8%⁵, 2016.gadā bezdarba līmenis bija 13,5%.⁶

DEMOGRĀFISKĀS SLODZES LĪMENIS Balvu novadā 2017.gadā bija 597.⁷

TERITORIJAS STRUKTŪRA sadalījumā pēc zemes lietošanas veida 39,9% (41516,0 ha) Balvu novada teritorijas aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme, 39,0% (40588,4 ha) ir mežs.

DABAS RESURSI

Balvu novada ģeogrāfiskais novietojums ir Austrumlatvijas zemienes ZA daļā, Daugavas un Veļikajas upju baseinu ūdensšķirtnē. No Balvu novada DR virzienā atrodas Lubānas līdzenums, bet austrumos Mudavas (Veļikajas) zemine. Tāpat kā visā Latvijā, arī Balvu novadā ģeoloģisko griezumumu veido divi pamatelementi – kristāliskais pamatklintājs un nogulumiežu sega.

LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMES: lauksaimniecībā izmantojamā zeme iedalās aramzemēs, augļu dārzos, pļavās un ganībās. Lielāko daļu – 62,5% (25944,9 ha) lauksaimniecībā izmantojamo zemju aizņem aramzeme. Pļavas aizņem 2313,7 ha (5,6%), ganības – 12929,4 ha (31,1%) un augļu dārzi – 328,0 ha (0,8%)⁸.

Balvu novada teritorijā neatrodas nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas.⁹

MEŽI: pēc Valsts meža dienesta datiem 2017.gadā meža zeme aizņem 53713,43 ha (51,6%) Balvu novada platības, kas sastāv no meža – 42463,87 ha, mežaudzes – 40322,77 ha, purvi – 9841,96 ha, lauces – 244,78 ha, pārplūduši klajumi – 29,24 ha, ceļi – 316,41 ha, grāvji – 795,99 ha un pārējās meža zemes – 21,18 ha¹⁰. Lielākais purvs novadā ir Orlovas (Ērgļu) purvs (2701 ha). Novadā atrodas vēl arī šādi purvi – Bērzpils purvs (1984 ha), Mūrnieku (Lielais) purvs (1458 ha), Stompaku purvs (880 ha), Lutanānu purvs (829 ha), Blauzgovas purvs (216,7 ha), Salas purvs un Naudiševas (Naudaskalna) purvs.

ŪDENS RESURSI: hidrogrāfisko tīklu novadā veido gan dabiskas izcelsmes ūdensteces un ūdenstilpes, gan mākslīgi veidoti dīķi un grāvji. Balvu novadā esošās ūdensteces ietilpst Daugavas baseina apgabalā.

Lielākās ūdensteces - Aiviekste, Bolupe, Iča un Vārniena. Lielākās ūdenstilpes - Pērkonu ezers (229,7 ha), Balvu ezers (167,9 ha), Orlovas ezers (82,0 ha), Ploskenas ezers (68,2 ha) un Sprogu ezers (47,9 ha).

Publiskie ezeri – Balvu ezers (167,9 ha) un Pērkonu ezers (229,7 ha)¹¹.

Ezeri, kuros zvejas tiesības pieder valstij ir Lielais Pokuļevas ezers (21,3 ha) Vīksnas pagastā, Plaskines ezers (68,2 ha) Lazdulejas pagastā un Sprūgu ezers (47,9 ha) Vīksnas pagastā¹².

Publiskās upes – Aiviekste (ar sazarojuma kanāliem) visā upes garumā.¹³ Aiviekstes upe (ar sazarojuma kanāliem) visā tās garumā noteikta kā upe, kur zvejas tiesības pieder vienīgi valstij¹⁴.

ZEMES DZĪĻU RESURSI: VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra” Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā ir atrodamas ziņas par derīgo izrakteņu atradnēm Balvu novadā – 42 būvmateriālu izejvielu atradnes,

³Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Iedzīvotāju reģistra statistika uz 01.01.2017., www.pmlp.lv

⁴VRAA, Novadu attīstības līmeņa indeksi pēc 2016.gada datiem, www.vraa.gov.lv

⁵Bezdarba līmenis uz 31.04.2017., Nodarbinātības valsts aģentūra

⁶NVA, Bezdarba statistika, www.nva.gov.lv

⁷Centrālās statistikas pārvaldes dati

⁸Datu avots: Valsts zemes dienests, 01.01.2017.

⁹Atbilstoši MK noteikumiem Nr.291 “Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām”, 28.05.2013.

¹⁰Datu avots: Meža statistikas CD, 2017.

¹¹Atbilstoši Civillikums. Pielikumi. I pielikums. Publisko ezeru un upju saraksts 1.Publisko ezeru saraksts

¹²Atbilstoši Civillikums. Pielikumi. II pielikums. Ezeru saraksts, kuros zvejas tiesības pieder valstij

¹³Atbilstoši Civillikums. Pielikumi. I pielikums. Publisko ezeru un upju saraksts 1.Publisko upju saraksts

¹⁴Atbilstoši Civillikums. Pielikumi. III pielikums. Upju vai to daļu saraksts, kurās zvejas tiesības pieder vienīgi valstij

3 kūdras atradnes un 2 pazemes ūdeņu atradnes. Māls atradne “Kuprava” (Balvu novada Bērzkalnes pagasts) ir valsts nozīmes derīgā izrakteņa atradnes statuss¹⁵, atradne netiek izmantota.

AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” pieejamo informāciju Balvu novadā atrodas 4 dabas liegumi, dabas pieminekļi – 1 aizsargājama aleja un 34 dižkoki.

DABAS LIEGUMI: “Lubānas mitrājs”, “Orlovas (Ērgļu) purvs”, “Stompaku purvi” un “Sitas un Pededzes paliene”.

AIZSARGĀJAMA ALEJA: Bērzpils aleja.

34 dižkoki un 19 koki ar statusu potenciālu, vai precizējams. Novadā ir izveidotas arī vairākas mikroliegumu teritorijas.

KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

Balvu novada kultūrvēsturiskais mantojums ietver kultūrvēsturiskas sakrālas ēkas, kultūrvēsturiskas ēkas (muižas apbūve), kultūrvēsturiskas vietas (pilskalni) un senkapus.

Kopumā Balvu novadā atrodas 47 valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, no kuriem 17 ir arhitektūras pieminekļi, 2 mākslas pieminekļi un 28 arheoloģijas pieminekļi.

IZGLĪTĪBA, KULTŪRA, SPORTS

BALVU NOVADA IZGLĪTĪBAS IESTĀDES:

- Pirmskolas izglītības iestāde (PII) “Pīlādžītis”, Balvu pilsētā;
- Pirmskolas izglītības iestāde (PII) “Sienāzītis”, Balvu pilsētā;
- Bērzkalnes pirmsskolas izglītības iestāde, Bērzkalnes pagastā;
- Kubulu PII “Ieviņa”, Kubulu pagastā;
- Tilžas pirmsskolas izglītības iestāde, Tilžas pagastā;
- Balvu Valsts ģimnāzija;
- Balvu Profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola;
- Bērzpils vidusskola (arī pirmsskolas izglītības grupa);
- Tilžas vidusskola;
- Balvu pamatskola;
- Stacijas pamatskola;
- Tilžas internātpamatskola;
- Tilžas vidusskolas pirmsskolas izglītības grupa Vectilžā;
- Bērzpils vidusskolas Krišjāņu filiāle un pirmsskolas izglītības grupa, Krišjāņu pagastā;
- Stacijas pamatskolas Vīksnas filiāle un pirmsskolas izglītības grupa;
- Balvu Mūzikas skola;
- Balvu Mākslas skola;
- Balvu Sporta skola;
- Profesionālās izglītības kompetences centra (PIKC) “Rīgas Valsts tehnikums” Balvu teritoriālā struktūrvienība.

Balvu Bērnu un jauniešu centrs – brīvā laika centrs bērniem un jauniešiem.

Bērnu un skolēnu skaits Balvu novada izglītības iestādēs 2017./2018. mācību gadā - 2892.

BALVU NOVADA KULTŪRAS IESTĀDES:

- Balvu Kultūras un atpūtas centrs (darbojas 18 tautas mākslas kolektīvi)¹⁶;
- Kultūras / saietu / tautas nami pagastos:

¹⁵ Atbilstoši Ministru kabineta 08.05.2012. noteikumi Nr.321 “Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm”

¹⁶ Datu avots: Balvu novada pašvaldības mājas lapa www.balvi.lv, dati uz 2017.gada oktobri

- Balvu pagasta Tautas nams (darbojas 4 tautas mākslas kolektīvi);
  - Bērzkalnes pagasta Saieta nams (atrodas kopējā ēkā ar Bērzkalnes PII) (darbojas 3 tautas mākslas kolektīvi);
  - Bērzpils pagasta Saieta nams (darbojas 6 tautas mākslas kolektīvi);
  - Briežuciema pagasta Tautas nams (darbojas 11 tautas mākslas kolektīvi);
  - Krišjāņu pagasta Tautas nams (darbojas 4 tautas mākslas kolektīvi);
  - Kubulu pagasta Kultūras nams (darbojas 5 tautas mākslas kolektīvi);
  - Lazdulejas pagasta Saieta nams (darbojas 3 tautas mākslas kolektīvi);
  - Tilžas pagasta Kultūras nams (darbojas 8 tautas mākslas kolektīvi);
  - Vectilžas pagasta Sporta un atpūtas centrs (darbojas 5 tautas mākslas kolektīvi);
  - Vīksnas pagasta Tautas nams (darbojas 7 tautas mākslas kolektīvi).
- Balvu Novada muzejs;
  - Balvu Centrālā bibliotēka un 10 pagastu filiālbibliotēkas:
    - Balvu pagasta bibliotēka;
    - Bērzkalnes pagasta bibliotēka;
    - Bērzpils pagasta bibliotēka;
    - Briežuciema pagasta bibliotēka;
    - Krišjāņu pagasta bibliotēka;
    - Kubulu pagasta bibliotēka;
    - Lazdulejas pagasta bibliotēka;
    - Tilžas pagasta bibliotēka;
    - Vectilžas pagasta bibliotēka;
    - Vīksnas pagasta bibliotēka.

SPORTS

Balvu novadā darbojas 2 sporta iestādes - Balvu Sporta centrs un Balvu Sporta skola un 12 ar sporta aktivitātēm saistītas biedrības. Novadā ir pieejams peldbaseins, kas atrodas Balvu Sporta skolā, Balvos.

Novadā tiek īstenots bērnu un jauniešu sports, augstu sasniegumu sports, tautas sports, rīkoti sporta pasākumi un organizētas sacensības.

VESELĪBAS APRŪPE, SOCIĀLIE PAKALPOJUMI, SABIEDRISKĀ DROŠĪBA

VESELĪBAS APRŪPE

Veselības aprūpe Balvu novadā pieejama SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" Balvu slimnīcā (nodrošina dienas stacionāra pakalpojumus un ambulatoros pakalpojumus), sešos feldšeru punktos (Briežuciema, Kubulu, Krišjāņu, Lazdulejas, Vectilžas un Vīksnas pagastos), desmit ģimenes ārstu praksēs.

Darbojas divi neatliekamās medicīniskās palīdzības punkti Balvos un Tilžā.

Ārstu skaits Balvu novadā 2016.gadā bija 14 (skaits bez zobārstiem, ar stažieriem un rezidentiem). Apskatot ārstu skaitu uz 10 000 iedzīvotājiem, tad Balvu novadā 2016.gadā bija 11,3 ārsti.

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Sociālo aizsardzību Balvu novadā nodrošina Balvu novada Sociālais dienests. Sociālā dienesta darbu nodrošina 4 nodaļas: Administratīvā un plānošanas vadības nodaļa; Sociālās palīdzības nodaļa; Sociālo pakalpojumu nodaļa un Atbalsta un rehabilitācijas nodaļa.

Sociālā dienesta pakļautībā ir sekojošas struktūrvienības: Nakts patversme; birojs "Aprūpe mājās"; Sociālās dzīvojamās mājas un "Dienas centrs".

Novadā darbojas pansionāts "Balvi".

SABIEDRISKĀ DROŠĪBA

Balvu novadā par sabiedrisko drošību un kārtību ir atbildīga Balvu novada pašvaldības policija. Pašvaldības policijā darbojas atskurbtuve. Darba organizācijas jautājumos Pašvaldības policija sadarbojas ar Valsts policijas iestādēm un citām institūcijām.

Balvu novadā par ugunsdzēsību atbild Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona brigādes Balvu daļa; Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona brigādes, Balvu daļas Tilžas postenis un Balvu pilsētas un novada Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība.

TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

VALSTS AUTOCEĻI

Balvu novadu šķērso 8 valsts reģionālie autoceļi (t.sk. projekta "Austrumu stīga" ceļi - P42 Viļaka – Zaiceva – Krievijas robeža (Pededze) un P45 Viļaka – Kārsava) un 22 valsts vietējie autoceļi.

PAŠVALDĪBAS CEĻI, IELAS, VELOTRANSPORTS

Balvu novada pašvaldības ielu kopgarums ir 62,934 km. Kopējā asfaltētā ielu platība ir 448724 m², neasfaltētās (grants) ielas ir 156276 m². Novada pagastos ceļu un ielu stāvoklis ir dažāds. Uz Vectilžas un Krišjāņu pagastu centriem nav ceļu ar asfalta segumu.

Balvu novada pašvaldība ir apstiprinājusi "Balvu pilsētas ielu satiksmes drošības programma 2010.-2025.gadam", kurā apzināts pilsētas ielu stāvoklis, veicamie darbi, to apjomi un secība.

Balvu pilsētā ir ierīkots 2,2 km garumā velosipēdu ceļš Brīvības ielā no Šķērsielas pie parka līdz Balvu pilsētas robežai, pa kuru pārvietoties velosipēdistiem.

Novada teritorijā izstrādāti 3 velomaršruti, kas marķēti ar 857. ceļa zīmi "Velomaršruts".

INŽENIERTEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI

ŪDENSĀIMNIECĪBA

Centralizētie ūdensapgādes pakalpojumi pieejami Balvu pilsētā un ciemos – Kubuli, Vīksna, Rubeni, Bērzkalne, Naudaskalns, Egluciems, Vectilža, Tilža, Briežuciems, Krišjāņi un Bērzpils.

Centralizētie notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas pakalpojumi tiek nodrošināti Balvu pilsētā un ciemos – Kubuli, Vīksna, Rubeni, Bērzkalne, Egluciems, Vectilža, Briežuciems, Tilža, Krišjāņi un Bērzpils.

ENERĢĒTIKA UN ENERGEOFEKTIVITĀTE

Lielākā Balvu novada centralizētā siltumapgādes sistēma ir Balvu pilsētā, kas sastāv no divām neatkarīgām sistēmām: "Centrālā" un "Steķintava" un kuru apsaimnieko AS "Balvu Enerģija". Centralizētā siltumapgādes sistēma darbojas arī Tilžā, Krišjāņos un Bērzpilī. Pārējos pagastos siltumapgāde tiek nodrošināta katrai ēkai autonomi. Kā kurināmais tiek izmantota koksne.

Novada teritorija ir elektrificēta, patērētāju vajadzībām teritorijā ir ierīkotas 20 kV, 0,4 kV elektropārvades līnijas un 20/0,4 kV transformatoru apakšstacijas (TP). Novada teritorijā Balvos, Ezera ielā 43a atrodas apakšstacija Nr.82 (110/20 kV). Esošais elektroapgādes tīklu izvietojums un pieejamās jaudas nodrošina esošo elektroenerģijas patērētāju pieprasījumu un neierobežo jaunu pieslēgumu veidošanu.

ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Atkritumu apsaimniekošanu Balvu novadā nodrošina SIA "ZAAO". Balvos, Ezera ielā 3 izveidots Eko – laukums.

UZŅĒMĒJDARBĪBA

Balvu pilsēta ir Latgales reģiona lielākais saimnieciskais centrs tā Ziemeļu daļā. Balvu pilsēta ir reģiona nozīmes centrs, un tās loma ievērojami palielināsies, attīstot ciešākas saites ar Alūksni un Gulbeni, visām trim pilsētām kopā pildot nacionālas nozīmes centra lomu ar atbilstoša līmeņa pakalpojumiem un funkcijām.

Balvu novadā kopumā reģistrēts 831 uzņēmums, no kuriem 41,16% ir zemnieku saimniecības, bet 36,82% - sabiedrības ar ierobežotu atbildību.

Apkopojot datus par populārākajām uzņēmējdarbības nozarēm Balvu novadā, redzams, ka priekšplānā stabili izvirzījusies lauksaimniecība, aiz kuras seko populārākā biznesa nozare Latvijā – mazumtirdzniecība. Novadā reģistrētie uzņēmumi vienlīdz bieži izvēlas savu darbību saistīt arī ar kravu pārvadājumiem pa autoceļiem, mežizstrādi un būvniecību.

Populārākās uzņēmējdarbības nozares Balvu novadā:

- jauktā lauksaimniecība;
- mazumtirdzniecība;
- kravu pārvadājumi pa autoceļiem;
- mežizstrāde;
- būvniecība.

Nodibināta Balvu novada pašvaldības aģentūra “Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs”, kuras mērķis ir veicināt uzņēmējdarbības un tūrisma attīstību, jaunu uzņēmumu veidošanos Balvu novadā, radīt apstākļus inovatīvu pakalpojumu sniegšanai, preču un produktu ar augstāku pievienoto vērtību ražošanai, tādējādi nodrošinot priekšnosacījumus kvalitatīvas biznesa vides attīstībai visā Ziemeļlatgalē.

2 ILGTERMIŅA STRATĒGISKIE UZSTĀDĪJUMI

Balvu novada ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi ir noteikti Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam¹⁷. Izstrādātais ilgtermiņa plānošanas dokuments ir hierarhiski augstākais pašvaldības plānošanas dokuments, kurā tiek definēta novada vīzija, ilgtermiņa stratēģiskie mērķi un prioritātes, novada specializācija un turpmākie novada attīstības izaicinājumi.

ILGTERMIŅA REDZĒJUMS (VĪZIJA)

Balvu novads – 2030.gadā veido Ziemeļlatgales ekonomiskās attīstības, pakalpojumu un pārrobežu sadarbības centru.

Novadā ir veselīga un labvēlīga dzīves vide visu vecumu iedzīvotājiem, tajā dzīvo aktīvi cilvēki, kuri veido savu labklājību, radoši apvienojot dabas kapitāla, pierobežas, kultūras mantojuma un jauno tehnoloģiju sniegtās iespējas.

EKONOMISKAIS PROFILS / SPECIALIZĀCIJA

Balvu novada ekonomiskā specializācija orientēta četros virzienos:

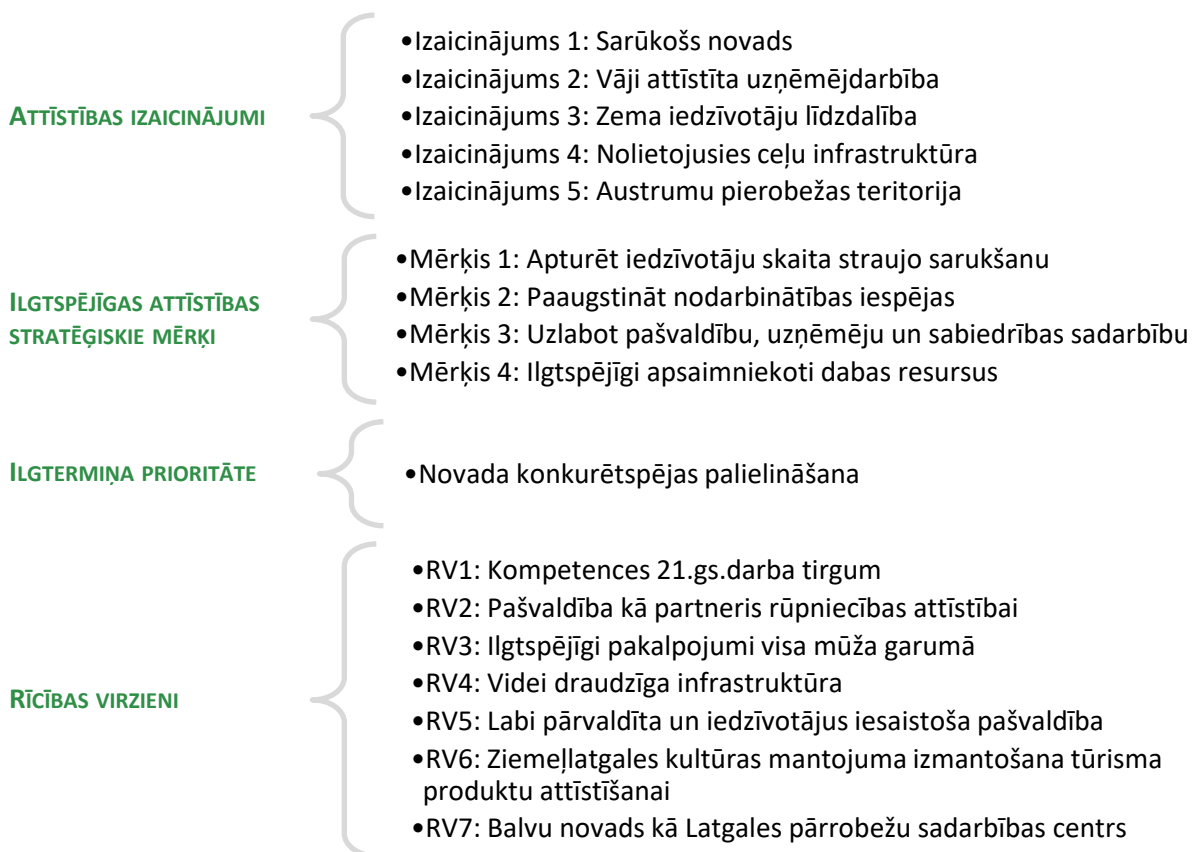
- 1) Dabas resursu ieguve un pārstrāde (kūdras – nozīmīgākais dabas resurss novadā);
- 2) Lauksaimniecības attīstība ar augstu pievienoto vērtību (arī bioloģisko lauksaimniecību);
- 3) Kokapstrāde;
- 4) Loģistika (specializācija noteikta ņemot vērā Balvu novada ģeogrāfisko novietojumu – atrašanos pierobežā ar Krievijas Federatīvo Republiku).

Balvu novada pakalpojumu specializācija: Izglītība.

Balvu novada tūrisma specializācija: Ziemeļlatgales kultūras centrs.

Balvu novada pašvaldības specializācija: Pārrobežu sadarbība.

¹⁷ Apstiprināta ar Balvu novada domes 2014.gada 13.februāra lēmumu (sēdes protokols Nr.2, 6.§)

Attēls 1-4. Balvu novada teritorijas attīstības ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi

3 VIDĒJA TERMIŅA STRATĒGISKIE UZSTĀDĪJUMI

3.1 Prioritātes

Vidēja termiņa prioritātes noteiktas atbilstoši ilgtermiņa prioritātei, izvērtējot novada resursus un iespējas, esošo situāciju un saglabājot pēctecību, kas izriet no novada iepriekšējā plānošanas perioda vidēja termiņa plānošanas dokumenta, t.i., Attīstības programmas 2011. - 2017.gadam.

Tabula 1-1. *Vidēja termiņa prioritātes*

Pašvaldības ilgtermiņa attīstības stratēģija	Pašvaldības attīstības programma
Ilgtermiņa prioritāte	Vidēja termiņa prioritātes
<p>IP Novada konkurētspējas palielināšana.</p> <p>Novada attīstība ir mērķtiecīgi veidota, lai palielinātu novada konkurētspēju, stimulējot resursu un potenciāla izmantošanu un mazinot infrastruktūras nepilnības, lai piesaistītu novadam izglītotus un aktīvus jauniešus, kas iesaistās uzņēmējdarbībā un kopā ar esošajiem novada uzņēmējiem rada darba vietas novada iedzīvotājiem.</p>	<p>VTP1 Veselīgi domājošs novads (izglītība, jaunatne, kultūra, pārvalde, uzņēmējdarbība)</p> <p>Prioritātes mērķis – uzlabot visa veida izglītības pieejamību un kvalitāti, veicināt un atbalstīt jauniešu iniciatīvas, sakārtot uzņēmējdarbības vidi radošas un inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai, nodrošināt kvalitatīvus kultūras pakalpojumus (pasākumus), nodrošināt administratīvo funkciju efektivitāti.</p> <p>Īstenojot šo vidēja termiņa prioritāti tiktu veicināta ilgtermiņa attīstības izaicinājumu “Sarūkošs novads”, “Vāji attīstīta uzņēmējdarbība” un “Zema iedzīvotāju līdzdalība” mazināšanās un īstenoti ilgtermiņa mērķi – apturēt iedzīvotāju skaita straujo sarukšanu, paaugstinātu nodarbinātības iespējas un uzlabotu pašvaldību, uzņēmumu un iedzīvotāju sadarbību.</p>
	<p>VTP2 Veselīgs novads (sports, aktīvs un veselīgs dzīvesveids, veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi, drošība)</p> <p>Prioritātes mērķis – nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos sociālos un veselības pakalpojumus, kā arī veicināt veselīgu dzīvesveidu, attīstot sporta un atpūtas pakalpojumu pieejamību ar atbilstošu infrastruktūru.</p> <p>Īstenojot šo vidēja termiņa prioritāti tiktu veicināta ilgtermiņa attīstības izaicinājuma “Sarūkošs novads” mazināšanās un īstenots ilgtermiņa mērķis – apturēt iedzīvotāju skaita straujo sarukšanu.</p>
	<p>VTP3 Veselīga vide (infrastruktūra, publiskā ārtelpa, daba)</p> <p>Prioritātes mērķis – veidot kvalitatīvu dzīves vides telpu, nodrošinot sakārtotu infrastruktūru.</p> <p>Īstenojot šo vidēja termiņa prioritāti tiktu veicināta ilgtermiņa attīstības izaicinājumu “Nolietojusies ceļa infrastruktūra”, “Vāji attīstīta uzņēmējdarbība” mazināšanās un īstenots ilgtermiņa mērķis ilgtspējīgi apsaimniekot dabas resursus.</p>

3.2 Rīcības virzieni un uzdevumi

Rīcības virzieni ir konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Savukārt risināmie uzdevumi izvirzīti noteikto rīcību virzienu sasniegšanai.

Tabula 1-2. **Rīcības virzieni un uzdevumi**

Vidēja termiņa prioritāte (VTP)	Rīcības virziens (RV)	Uzdevumi (U)
VTP1 Veselīgi domājošs novads	RV1 Izglītība	U1 Nodrošināt daudzpusīgu, kvalitatīvu un pieejamu visu veidu izglītības piedāvājumu U2 Uzlabot izglītības iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi
	RV2 Jaunatnes politika	U3 Īstenot novadā jaunatnes politiku
	RV3 Kultūra un kultūrvēsturiskais mantojums	U4 Nodrošināt daudzpusīgu un kvalitatīvu kultūras pasākumu piedāvājumu U5 Uzlabot kultūras iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi U6 Saglabāt un attīstīt kultūras mantojumu un tradīcijas U7 Sekmēt kultūrvēsturiskā mantojuma apsaimniekošanu un aizsardzību
	RV4 Pašvaldības pārvaldība	U8 Attīstīt efektīvu pašvaldības pārvaldi un pakalpojumus U9 Pilnveidot iekšējo un ārējo komunikāciju un sadarbību
	RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide	U10 Pilnveidot un attīstīt uzņēmējdarbības atbalsta sistēmu U11 Veidot uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamo infrastruktūru un darbavietu radīšanu U12 Veicināt investīciju piesaisti uzņēmējdarbības attīstībai
VTP2 Veselīgs novads	RV6 Sports un aktīvā atpūta	U13 Nodrošināt kvalitatīvu un daudzpusīgu sporta un aktīvās atpūtas piedāvājumu U14 Uzlabot sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras pieejamību un attīstību
	RV7 Veselības aprūpe	U15 Veicināt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvāk dzīves vietai
	RV8 Veselīgs dzīvesveids	U16 Veicināt veselīgu dzīvesveidu
	RV9 Sociālie pakalpojumi	U17 Pilnveidot sociālo pakalpojumu kvalitāti un daudzveidību U18 Uzlabot sociālo pakalpojumu nodrošinājuma infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi
	RV10 Drošība	U19 Nodrošināt sabiedrisko kārtību

VTP3 Veselīga vide ar atbilstošu infrastruktūru	RV11 Transporta infrastruktūra un mobilitāte	U20 Uzlabot transporta infrastruktūru un satiksmes drošību
	RV12 Energoefektivitāte, inženiertehniskā infrastruktūra un komunālie pakalpojumi	U21 Paaugstināt energoefektivitāti U22 Attīstīt siltumapgādes un enerģētikas infrastruktūru U23 Attīstīt ūdenssaimniecības infrastruktūru U24 Pilnveidot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu U25 Uzlabot komunālo pakalpojumu sniedzēju materiāltehnisko bāzi
	RV13 Publiskā ārtelpa	U26 Nodrošināt publiskās ārtelpas teritoriju labiekārtošanu un izveidi
	RV14 Dabas resursi	U27 Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību U28 Saglabāt bioloģisko daudzveidību novadā

4 SASKAŅOTĪBA UN PĒCTECĪBA

4.1 Atbilstība vidēja termiņa nacionāla līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentam

4.1.1 Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam

Nacionālais attīstības plāns 2014. – 2020.gadam (NAP2020) ir valsts galvenais nacionāla līmeņa vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts valsts vidēja termiņa redzējums, prioritātes un būtiskākie to rīcību virzieni (RV).

Vadmotīvs par Latviju 2020.gadā: "Ekonomikas izrāviens – katra Latvijas iedzīvotāja un valsts labklājības pieaugumam!".

Lai sasniegtu vadmotīvu tiek noteiktas trīs prioritātes - tautas saimniecības izaugsme, cilvēka drošumspēja un izaugsmi atbalstošas teritorijas.

Katrai prioritātei tiek noteikti rīcības virzieni, to mērķi un rādītāji, lai noteiktu mērķu izpildīšanas pakāpi un novērtētu, cik atbilstoši un efektīvi ir risinātas identificētās problēmas un novērsti šķēršļi.

Tabula 1-3. *Saskaņotība ar NAP2020*

Nacionālais attīstības plāns 2014. - 2020.gadam	Balvu novada Attīstības programma 2018. - 2024.gadam
PRIORITĀTE "Tautas saimniecības izaugsme"	
RV "Augstražīga un eksportspējīga ražošana un starptautiski konkurētspējīgi pakalpojumi"	RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide
RV "Izcila uzņēmējdarbības vide"	RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide
RV "Attīstīta pētniecība, inovācija un augstākā izglītība"	RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide RV1 Izglītība
RV "Energoefektivitāte un enerģijas ražošana"	RV12 Energoefektivitāte, inženiertehniskā infrastruktūra un komunālie pakalpojumi
PRIORITĀTE "Cilvēka drošumspēja"	
RV "Cienīgs darbs"	RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide
RV "Stabili pamati tautas ataudzei"	-
RV "Kompetenču attīstība"	RV1 Izglītība
RV "Vesels un darbaspējīgs cilvēks"	RV6 Sports un aktīvā atpūta RV7 Veselības aprūpe RV8 Veselīgs dzīvesveids
RV "Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība kā piederības"	RV3 Kultūra un kultūrvēsturiskais mantojums
PRIORITĀTE "Izaugsmi atbalstošas teritorijas"	
RV "Ekonomiskās aktivitātes veicināšana reģionos – teritoriju potenciāla izmantošana"	RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide
RV "Pakalpojumu pieejamība līdzvērtīgāku darba iespēju un dzīves apstākļu radīšanai"	RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide RV11 Transporta infrastruktūra un mobilitāte RV12 Energoefektivitāte, inženiertehniskā infrastruktūra un komunālie pakalpojumi
RV "Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana"	RV13 Publiskā ārtelpa RV14 Dabas resursi RV3 Kultūra un kultūrvēsturiskais mantojums

4.2 Atbilstība vidēja termiņa reģionāla līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentam

4.2.1 Latgales programma 2010.-2017.gadam

Latgales plānošanas reģiona vidēja termiņa attīstības redzējums ietverts Latgales programmā 2010. – 2017. gadam¹⁸.

Latgales programmas sastāvs – darbības programmas (10 programmas, t.sk. 3 prioritārās programmas):

- 1) “Attīstības centru tīkls” – apakšprogramma - Balvu pilsēta;
- 2) “Latgale ID” – uzņēmējdarbības atbalstam;
- 3) “Fonds” – finanšu instrumentu programma;
- 4) “Zaļā enerģija” – atbalsts energoresursu taupošām un inovatīvām tehnoloģijām;
- 5) “Savienojumi” – transporta un sakaru infrastruktūra;
- 6) “Ezeri” – dabas ilgtspējīga izmantošana, komercializēšana un aizsardzība;
- 7) “Sociāli atbildīgā Latgale” – sociālā programma;
- 8) “Skola +” - lauku pakalpojumi un sociālie tīkli;
- 9) “Novadu programma” – programma novadu centru un lauku atbalstam;
- 10) “Latgales reģiona pievilcība” – Latgales veicināšanas (mārketinga) programma.

Tabula 1-4. Atbilstība Latgales programmai

Latgales programma 2010. - 2017.gadam Darbības programmas un apakšprogrammas	Balvu novada Attīstības programma 2018. – 2024.gadam
Darbības programma: “Latgale ID” Programma veidota, lai sniegtu koncentrētu atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai Latgalē.	Līdzšinējās darbības: <ul style="list-style-type: none"> ● izveidota Balvu novada pašvaldības Uzņēmējdarbības konsultatīvā padome; ● darbojas biedrība Balvu novada uzņēmējdarbības atbalsta klubs “Krams”; ● darbojas Ziemeļlatgales Uzņēmēju Biedrība; ● darbojas PA “Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs” (ZLBC).
Apakšprogrammas: “Uzņēmējdarbības izglītība” “Inkubatoru tīkls” “Sociālā uzņēmējdarbība” “Augošu uzņēmumu atbalsts” “Investīciju piesaiste” “Novadu programmas”	RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide RV1 Izglītība
Darbības programma: “Fonds” (finanšu instrumentu programma) Programma veidota, lai piesaistītu papildus finanšu resursus Latgales attīstības projektiem.	Līdzšinējās darbības: <ul style="list-style-type: none"> ● pašvaldībai ir pieredze ES struktūrfondu līdzekļu piesaistē pārrobežu projektu realizācijā.
Apakšprogrammas: “Mikrofinansējums”	RV4 Pašvaldības pārvaldība

¹⁸ Latgales programma apstiprināta ar 2010.gada 1.decembra Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes sēdes lēmumu

<p>“Pašvaldību un reģiona finansējums” “Stratēģisko investīciju programma”</p>	
<p>Darbības programma: “Attīstības centru tīkls” (policentriskas attīstības programma)</p> <p>Programma izveidota Latgales reģiona galveno attīstības virzītāju – pilsētu atbalstam.</p>	<p>Līdzšinējās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Balvu pilsēta satur attīstības potenciālu, kas spēj sekmēt plašu apkaimes teritoriju apkalpi un attīstību.
<p>Apakšprogramma “Balvi”</p> <p>Noteikta ar mērķi stiprināt pilsētas kapacitāti, konkurētspēju, atbilstoši pilsētas lomai Latgales pilsētu tīklā un starptautiskajam potenciālam.</p>	<p>Balvu pilsētas loma Latgales pilsētu tīklā 2030 nodefinēta kā <u>Ziemeļlatgales zaļais centrs</u>, nosakot:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● reģionālas nozīmes attīstības centra attīstību; ● tālākizglītības un augstākās izglītības risinājumus lauku teritorijās (e-apmācība u.c. formas); ● Ziemeļlatgales “zaļās” inovācijas (kokapstrādes un meža resursu izmantošana) attīstību; ● Sociālās uzņēmējdarbības kompetences izveidi; ● Ziemeļlatgales nemateriālā kultūras mantojuma centra attīstību; ● pašvaldības darba izcilības (ITK risinājumu veidošana) veicināšanu.
<p>Darbības programma: “Savienojumi” (transports un sakari)</p> <p>Programmas mērķis apvienot valsts un reģiona resursus transporta un sakaru infrastruktūras attīstībai Latgalē, lai īstenotu telpiski integrētu reģiona attīstības politiku.</p>	<p>Līdzšinējās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● valsts autoceļu programmas ietvaros rekonstruētie ceļi, ceļu posmi.
<p>Apakšprogrammas: “Latgales reģiona integrētā autoceļu programma”</p>	<p>Kā atbalstāmais pasākums noteikts:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● noteikt ceļa posmu P35 Smiltene – Gulbene – Balvi – RKP Vientuļi kā starptautiskas nozīmes autoceļu; ● autoceļa projektu “Austrumu stīga” noteikt kā starptautiskas nozīmes autoceļu.
<p>“Transporta koridori un ES Austrumu robeža” “Latgales informatīvā telpa”</p>	RV11 Transporta infrastruktūra un mobilitāte
<p>Darbības programma: “Novadu programma”</p> <p>Programmas mērķis stiprināt novadu centrus, pagastu pārvalžu centrus kā vietējos pārvaldes un pakalpojumu centrus un nodrošināt efektīvu novadu teritoriju pārvaldību.</p>	RV4 Pašvaldības pārvaldība
<p>Darbības programma: “Skola+” (sabiedriskās darbības atbalsta centru un pakalpojumu programma)</p> <p>Programmas mērķis ir sadarbībā ar lauku skolotājiem un uzņēmīgiem cilvēkiem mobilizēt izglītības, kultūras, un citu pašvaldību un valsts pakalpojumu sniedzēju un uzņēmēju resursus, lai nodrošinātu sabiedrisko pakalpojumu pārklājumu novados, saglabātu lauku apdzīvojumu, un saglabātu latgalisko kultūru.</p>	<p>RV1 Izglītība RV3 Kultūra un kultūrvēsturiskais mantojums RV4 Pašvaldības pārvaldība RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide</p>
<p>Darbības programma: “Sociāli atbildīgā Latgale”</p>	RV9 Sociālie pakalpojumi

Programmas mērķis apvienot reģiona pašvaldību sociālo dienestu, visu sektoru sociālās jomas resursus reģiona sociālās kompetences paaugstināšanai (izmantojot Latgales kā viena no Eiropas nabadzīgākā reģiona statusu sociālā finansējuma piesaistei un attīstot reģionu par sociālo prasmju līderi).	RV10 Drošība
<p>Apakšprogrammas:</p> <p>“Sociālās drošības pasākumi”</p> <p>“Sociālā kompetence”</p> <p>“Vienkāršās profesijas”</p>	
<p>Darbības programma: “Ezeri” (tūrisma un dabas programma)</p> <p>Programmas mērķis attīstīt prasmes dabas ilgtspējīgā apsaimniekošanā un ilgtspējīgu dabas pakalpojumu sniegšanā, pilnveidot videi draudzīgu tūrisma un dabas infrastruktūru.</p>	RV14 Dabas resursi RV13 Publiskā ārtelpa
<p>Darbības programma: “Latgales reģiona pievilcība” (mārketinga programma)</p> <p>Programmas mērķis parādīt Latgales reģionu kā savdabīgu un pievilcīgu reģionu tā esošajiem un potenciālajiem iedzīvotājiem (interesanta dzīvesvieta), uzņēmējiem pievilcīga teritorija investīcijām) un apmeklētājiem (neaizmirstams piedzīvojums, par ko pastāstīt citiem).</p>	RV4 Pašvaldības pārvaldība RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide
<p>Darbības programma: “Zaļā enerģija” (nākotnes zināšanu programma)</p> <p>Programmas mērķis ir mobilizēt reģiona resursus energoefektivitātes un atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanas palielināšanai, videi draudzīgas ražošanas un apsaimniekošanas modeļu izveidei, nākotnes zināšanu praktiskai pielietošanai uzņēmējdarbībā, mājsaimniecībās un publiskajā pārvaldē.</p>	RV12 Energoefektivitāte, inženiertehniskā infrastruktūra un komunālie pakalpojumi RV5 Uzņēmējdarbība jeb ekonomiskā vide

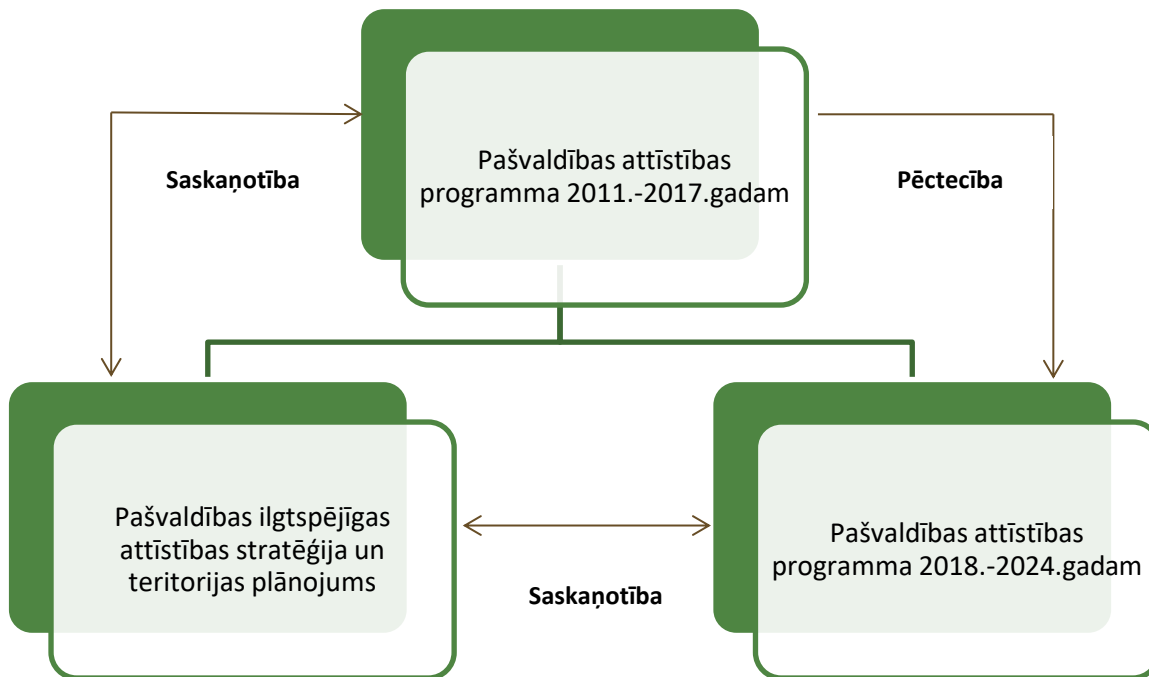
4.3 Atbilstība vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem

Balvu novada attīstības programmas 2018. – 2024.gadam izstrādē ievērota pēctecība, izmantoti līdz šim izstrādātie un politikas veidošanas procesā apstiprinātie Balvu novada pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti:

- Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (noteikti novada teritorijas attīstības ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi);
- Balvu novada teritorijas plānojums 2012. – 2023.gadam (noteikta un attēlota novada telpiskā struktūra);
- Balvu novada Attīstības programma 2011. – 2017.gadam (noteikti novada teritorijas attīstības vidēja termiņa uzstādījumi).

Balvu novada Attīstības programmā 2018. – 2024.gadam saglabāti Balvu novada Attīstības programmas 2011. – 2017.gadam nodefinētie novada vidēja termiņa teritorijas attīstības uzstādījumi - vidēja termiņa prioritātes. Attīstības programmas 2018. – 2024.gadam izstrādē ievērota un ņemta vērā pašvaldības vēsturiskā attīstības specifika.

Attēls 1-5. Balvu novada pašvaldības plānošanas dokumentu saskaņotība un pēctecība

Izstrādājot Balvu novada Attīstības programmu 2018. – 2024.gadam, izvērtēti arī kaimiņu novadu pašvaldību vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti. Balvu novads robežojas gan ar Latgales plānošanas reģiona pašvaldībām, gan ar Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldībām. Balvu novada tiešie kaimiņi ir Gulbenes, Alūksnes, Viļakas, Baltinavas, Kārsavas, Rēzeknes, Madonas, Lubānas, Rugāju novadi, taču arī ar tālākām Latgales vai Vidzemes pašvaldībām Balvu novadam ir izveidojusies abpusēja saikne jeb mijiedarbība dažādās jomās.

Galvenās kopējo interešu jomas ar kaimiņu pašvaldībām saistītas ar izglītību, kultūru, veselības aprūpi, tūrismu, autoceļa projekts “Austrumu stīga”, pārrobežu sadarbība.

Balvu novada pašvaldība veicinās sadarbību tādās novadu interešu saskares teritorijās un sadarbības jomās, kā:

- Dabas aizsardzības teritoriju, t.sk. purvu, virszemes ūdeņu, dabas daudzveidības saglabāšana, dabas resursu saudzīga izmantošana un apsaimniekošana.
Teritoriju, kas saistīta ar dabas vērtību un ainavu daudzveidības saglabāšanu un izkopšanu attīstība, iekļaujot tos vienotā Ziemeļlatgales ekotūrisma piedāvājumā.
- Latvijas – Krievijas pierobežas teritorijas attīstība, aktualizējot ceļu projekta “Austrumu stīga” turpināšanu.
- Robežkontroles punkta Vientuļi pilnvērtīgas darbības aktualizēšana, atjaunojot un nodrošinot pilnu muitas pakalpojumu (t.sk. arī veterinārā muiža) sniegšanu un veicinot kvalitatīvus ceļu infrastruktūras savstarpējos savienojumus virzienā uz pierobežu (ceļa posms P35 Smiltene-Gulbene-Balvi-RKP Vientuļi, autoceļu projekti “Austrumu stīga”, “Ziemeļu stīga”).

- Valsts autoceļam P35, transporta koridoram “Austrumu stīga” nacionālas nozīmes autoceļa statusa piešķiršana.
- Reģionālo, starpreģionālo, vietējo autoceļu savienojamības uzlabošana.
- Tūrisma infrastruktūras (stāvvietas, skatu vietas, norādes, u.t.t.) koordinēta izveide autoceļu tuvumā.
- Dzelzceļa līnijas Ieriķi – Gulbene – Pitalova stratēģiskās nozīmes un nākotnes perspektīvas aktualizēšana, iestādoties par dzelzceļa izbūvi un satiksmes atjaunošanu.
- Novadu iedzīvotāju mobilitātes paaugstināšana izveidojot veloceļu tīklu, garantējot gājēju un velosipēdistu drošību un nodrošinot alternatīvas pārvietošanās iespējas.
- Pierobežas ekonomisko aktivitāšu attīstība un atbalsts uzņēmējdarbības vides uzlabošanā.
Ekonomiskās sadarbības attīstība, iesaistot pašvaldības aģentūru “Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs” kā koordinējošo iestādi.
Sadarbības projektu īstenošana uzņēmējdarbības veicināšanai.
- Sadarbība tūrisma teritoriju ilgtspējības nodrošināšanā, daudzveidīgu tūrisma pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību attīstība.
- Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, īstenojot sadarbības projektus un piesaistot ārējos finanšu resursus.
- Sadarbība novadiem nozīmīgu un augstvērtīgu kultūras pasākumu veidošanā.
- Atbalsts stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai.
- Koordinēta sadarbība izglītības iestāžu tīkla attīstībā un mācību procesa pilnveidošanā, starpnovadu olimpiāžu organizēšanā.
- Sadarbība pašvaldības interešu aizstāvībai un stratēģisko mērķu sasniegšanai, domājot par plānoto teritoriālo reformu.
- Sadarbība ar NVO.

5 BALVU NOVADA LOGO UN MOTO PRIEKŠLIKUMS

Balvu novada Attīstības programmas 2018. - 2024.gadam izstrādes Darba uzdevumā viens no darba uzdevumiem ir izstrādāt Balvu novada logo un moto.

Izpildot minēto attīstības programmas darba uzdevumu ir sagatavots priekšlikums jeb redzējums par Balvu novada logo un moto. Novada moto noteikšanā tika iesaistīti arī iedzīvotāji, veicot aptauju “Balvu novada iedzīvotāju aptauja Balvu novada attīstības programmas 2018. - 2024.gadam izstrādei”. Iedzīvotājiem tika uzdots jautājums: “Kādu Balvu novada moto (frāze, kas izsaka Balvu novada iedzīvotāju kopīgo motivāciju, mērķus un vērtības – gan jau pastāvošas, gan vēlamas) jeb saukli Jūs piedāvātu?”

Balvu novada logo un moto izstrādes mērķis ir veicināt Balvu novada atpazīstamību un veicināt Balvu novada iedzīvotāju piederības sajūtu savam novadam.

Attīstības programmā 2018. - 2024.gadam ir radīts pamats jeb ideja novada logotipam un moto, kuru var attīstīt tālāk, piemēram, papildināt logotipam pakārtotās grafiskās zīmes izstrādi dažādās jomās (izglītībai, kultūrai, tūrismam, “Radīts Balvos” utml.) un grozīt pašvaldības saistošos noteikumus par Balvu novada simboliku.

Balvu novada ģerbonī attēlots - Sarkanā laukā melna vilka galva; pēdā sudraba uzlecoša saule ar 10 laužiem stariem.

Balvu novads – Ziemeļlatgales ekonomiskās attīstības, pakalpojumu un pārrobežu sadarbības centrs. Balvu pilsēta – reģionālas nozīmes attīstības centrs.

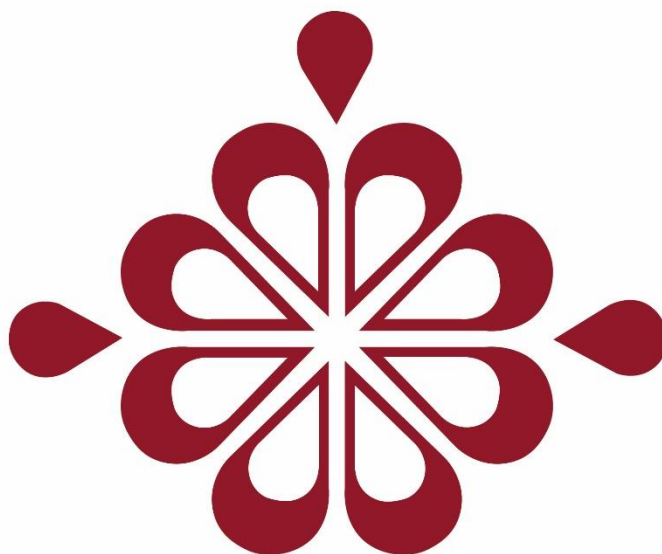
Balvu novada logotipa grafiskais risinājums konceptuāli balstīts uz novada ģeogrāfisko novietojumu un novada resursiem:

- novads atrodas Latvijas kultūrvēsturiskā novada Latgales teritorijā – Ziemeļlatgalē;
- novads atrodas Latvijas austrumu daļā, vietā, kur Latvijā aust saule;
- atspoguļota novada teritoriālās vērtības – Balvu pilsēta un 10 pagasti, kur dzīvo novada iedzīvotāji, pieejami dabas resursi (meža zemes, lauksaimniecības zemes, ūdeņi), vieta, kur mācīties, strādāt un atpūsties.

Izvēlētais logotipa un saukļa simbola skaidrojums:

- *Saule – dzīvības un mūžīgās kustības simbols, bez kuras nebūtu dzīvības. Saules gaismā simbolizē iedvesmu un garīgu vērojumu.*
- *Saules zīme simbolizē kopību, vienotību, drošību, gaismu, mūžību, bezgalīgu telpu bez dimensijām.*

Autors logo vizuālam noformējumam – Ilze Ozola.

BALVU NOVADS

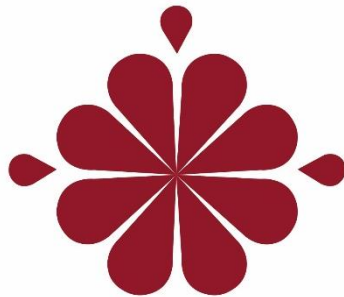
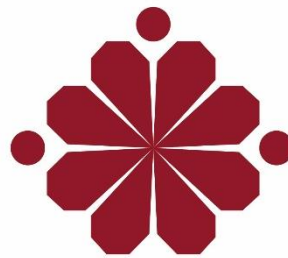
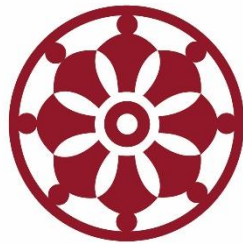
Vieta, kur saule aust!

CMYK 27/100/85/28
RGB 145/24/41

Burtveidols logotipā: VAG Rounded TL / Regular

Burtveidols moto: VAG Rounded Light SSI / Light

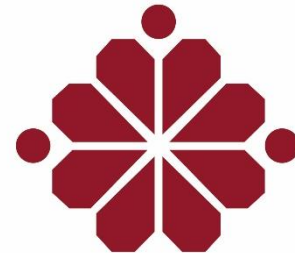
BALVU NOVADS

Vieta, kur saule aust!

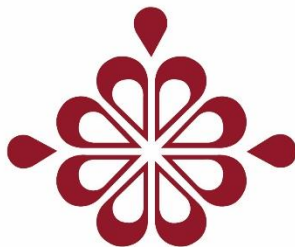
BALVU NOVADS

Vieta, kur saule aust!

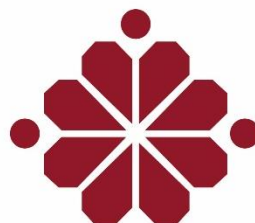
BALVU NOVADS

Vieta, kur saule aust!

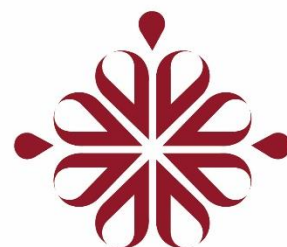
BALVU NOVADS

Vieta, kur saule aust!

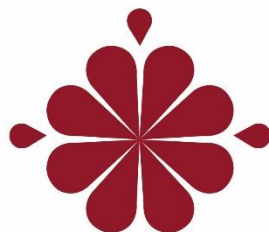
BALVU NOVADS

Vieta, kur saule aust!

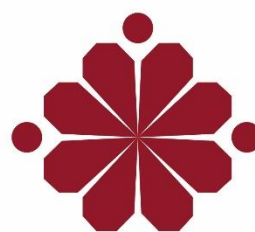
BALVU NOVADS

Vieta, kur saule aust!

BALVU NOVADS

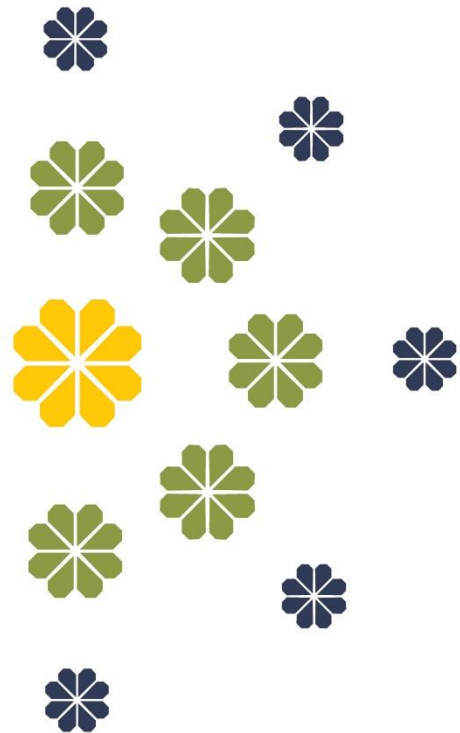
Vieta, kur saule aust!

BALVU NOVADS

Vieta, kur saule aust!

BALVU NOVADS

VIETA, KUR SAULE AUST!

CMYK 0/21/99/0
RGB 255/201/13

CMYK 85/76/42/33
RGB 50/59/86

CMYK 49/25/91/5
RGB 139/154/69

CMYK 27/100/85/28
RGB 145/24/41

Burtveidols logotipā: VAG Rounded TL / Regular

Burtveidols moto: VAG Rounded TL / Regular